

Introductie railtechniek (K1078)

Servicedocument – Afnamevorm: Praktijkexamen

Uitgever: Exalo Media
Versie: 2026-03

Auteursrechtwaarschuwing

© Exalo Media. Alle rechten voorbehouden.

Dit document bevat inhoud die beschermd wordt door het auteursrecht. Exalo Media bezit het auteursrecht op de tekst, afbeeldingen, grafieken, en andere inhoud die in dit document worden weergegeven, tenzij anders aangegeven.

Niets in dit document mag worden verveelvoudigd, verspreid, overgedragen, tentoongesteld, gereproduceerd, of op enige andere wijze gebruikt worden zonder de uitdrukkelijke schriftelijke toestemming van Exalo Media. Het is strikt verboden om de inhoud van dit document te wijzigen, aan te passen of te vertalen zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Exalo Media.

Exalo Media behoudt zich het recht voor om juridische stappen te ondernemen tegen personen of entiteiten die inbreuk maken op het auteursrecht van dit document.

Voor toestemming om de inhoud van dit document te gebruiken, neem contact op met:

Exalo Media
info@exalo.nl
<https://exalo.nl>

Examenmatrijs D1-K1

D1-K1: Verricht werkzaamheden aan het spoor	
Complexiteit:	De werkzaamheden aan het spoornet zijn divers en zowel mechanisch als elektrisch van aard. De beginnend beroepsbeoefenaar werkt volgens standaard werkwijzen en combinaties van standaard werkwijzen. Het gaat om relatief eenvoudige werkzaamheden die rondom het spoor uitgevoerd worden. Een complicerende factor is dat hij voortdurend de risico's op de werkplek moet beoordelen. Ook het werken aan elektrische installaties brengt veiligheidsrisico's met zich mee. Hij moet beschikken over (basis) kennis en vaardigheden wat betreft het uitvoeren van mechanische en elektrische werkzaamheden aan het spoornet.
Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid:	De beginnend beroepsbeoefenaar verricht werkzaamheden waarbij de leidinggevende de organisatorische verantwoordelijkheid heeft. De leidinggevende heeft een voorwaardenscheppende en coachende rol. De beginnend beroepsbeoefenaar werkt altijd samen met en onder direct toezicht van een ervaren werkbegeleider die bevoegd is om de werkzaamheden uit te voeren. Hij werkt op basis van schriftelijke en mondelinge werkopdrachten van de leidinggevende. Hij is verantwoordelijk voor de kwaliteit van zijn werk. Hij voert zijn werk uit volgens de gestelde kwaliteitseisen en de geldende wet- en regelgeving. Ook moet hij anderen wijzen op hun verantwoordelijkheid ten opzichte van deze wet- en regelgeving. Hij kan bij de uitvoering van zijn werkzaamheden altijd met gerichte vragen terugvallen op de werkbegeleider of leidinggevende.
Examenvorm:	Praktijkexamen Het praktijkexamen is een afsluitende toets waarbij de kandidaat in een realistische werkomgeving aantoont de vereiste kennis, vaardigheden en professionele houding te beheersen. De beoordeling vindt plaats aan de hand van vooraf vastgestelde criteria en richt zich op zowel het proces als het eindresultaat.

Werkproces: D1-K1-W1			
Titel werkproces	Uit te voeren	Aanwijzingen voor de opdracht	Resultaat
Verricht mechanische werkzaamheden aan de spoorbaan	De beginnend beroepsbeoefenaar zet spoordelen vast met kraagbouten, monteert boominstallaties, wisselstellers en bovenleidingportalen, richt en stelt lampen en seinen af, boort gaten in spoordelen voor elektrische verbindingen en legt kabelgoten aan.	De beginnend beroepsbeoefenaar werkt samen met de werkbegeleider en volgt diens aanwijzingen, gebruikt materialen, gereedschappen en beschermingsmiddelen verantwoord, beoordeelt voortdurend de veiligheid van het werk, spreekt collega's aan op onveilig gedrag en werkt nauwgezet volgens tekeningen, instructies, procedures en regels.	De mechanische werkzaamheden zijn volgens de tekeningen en aanwijzingen verricht.

Werkproces: D1-K1-W2			
Titel werkproces	Uit te voeren	Aanwijzingen voor de opdracht	Resultaat
Verricht werkzaamheden aan de energievoorziening	De beginnend beroepsbeoefenaar voert voorafgaand aan werkzaamheden een spanningsmeting uit, monteert een aardsnoer, rijdraadlasklemmen, zijwaartse bevestigingen en hangdraden, legt voedingskabels in kabelgoten, verbindt rails elektrisch, maakt kabelmoffen en sluit voedingskabels aan in aansluitkasten.	De beginnend beroepsbeoefenaar werkt nauw samen met de werkbegeleider en volgt diens aanwijzingen, gebruikt materialen, gereedschappen en persoonlijke beschermingsmiddelen zorgvuldig, en beoordeelt voortdurend de veiligheid van het werk. Hij spreekt collega's aan op onveilig gedrag en werkt volgens tekeningen, instructies, procedures en voorschriften.	De werkzaamheden aan de energievoorziening zijn volgens de tekeningen en aanwijzingen uitgevoerd.

Werkproces: D1-K1-W3			
Titel werkproces	Uit te voeren	Aanwijzingen voor de opdracht	Resultaat
Verricht werkzaamheden aan de treinbeveiliging	De beginnend beroepsbeoefenaar voert voorafgaand aan werkzaamheden spanningsmetingen uit, vervangt seinenlampen en boominstallaties, legt besturingskabels in kabelgoten, monteert sensors in het baanvak en sluit sensoren, overwegbomen en wisselstellers aan.	De beginnend beroepsbeoefenaar werkt samen met de werkbegeleider, volgt zijn aanwijzingen en gebruikt materialen, gereedschappen en beschermingsmiddelen zorgvuldig en verantwoord. Hij beoordeelt voortdurend de veiligheid van het werk, spreekt collega's aan op onveilig gedrag en werkt nauwkeurig volgens tekeningen, instructies en voorschriften.	De werkzaamheden aan de treinbeveiliging zijn volgens de tekeningen en aanwijzingen uitgevoerd.

Examen		
Werkprocessen	Inhoud	Aanwijzingen
Alle kerntaken en werkprocessen	Beoordeling praktijkexamen	De examinerator beoordeelt de uitvoering van het praktijkexamen op basis van vastgestelde beoordelingscriteria die betrekking hebben op de vakinhoudelijke uitvoering. Het bewijsmateriaal ondersteunt de beoordeling, maar is niet zelfstandig beslissend. Beoordelen gebeurt aan de hand van een puntenschaal: - O = onvoldoende (0 punten). Wanneer het criterium niet op een acceptabele manier is uitgevoerd, zoals gewenst is in de beroepspraktijk. - V = voldoende (1 punt). De uitvoering van het criterium voldoet aan het niveau dat van de beginnend beroepsbeoefenaar kan worden verwacht. - G = goed (2 punten). De uitvoering van het criterium is bovengemiddeld goed en daarmee meer dan de beginnend beroepsbeoefenaar moet kennen of kunnen. De behaalde punten worden opgeteld. Met de omzettingstabel wordt er een eindcijfer berekend (eventueel met OVG-schaal).

Examen		
Werkprocessen	Inhoud	Aanwijzingen
Alle kerntaken en werkprocessen	Het examen bestaat uit het uitvoeren van het praktijkexamen	De examinerator observeert en beoordeelt de uitvoering van het praktijkexamen tijdens het werken. Tijdens of direct na de uitvoering kan de examinerator de student kort bevragen ter verduidelijking van gemaakte keuzes en uitgevoerde handelingen. Deze toelichting is ondersteunend van aard en maakt geen afzonderlijk beoordeeld onderdeel van het examen uit.

Toelichting bij dit servicedocument

Dit servicedocument geeft een beknopt overzicht van de opbouw en inhoud van het exameninstrument. Het document is bedoeld om opleidingen en examencommissies te helpen bij de **oriëntatie op het examenproduct**.

Omdat exameninstrumenten zelf niet vrij gedeeld kunnen worden, biedt dit servicedocument inzicht in onder andere:

- De structuur van het examen
- De relatie met het kwalificatiedossier of keuzedeel
- De toetsmatrijs
- De manier van beoordelen

Op basis van deze informatie kunnen opleidingen doorgaans goed beoordelen of het exameninstrument aansluit bij hun onderwijs en examinering.

Voorbeelden van examenmateriaal

Wilt u een beter beeld krijgen van de manier waarop Exalo examens ontwikkelt? Op onze website vindt u een aantal **voorbeelddocumenten** die laten zien hoe examens, beoordelingsformulieren en instructies zijn opgebouwd.

Deze voorbeelden zijn te vinden via: <https://exalo.nl/ons-concept/>

Veelgestelde vragen

Veel praktische vragen van opleidingen gaan bijvoorbeeld over:

- Hoe een exameninstrument wordt ingezet in de praktijk
- Hoe de beoordeling is opgebouwd
- Welke documenten worden meegeleverd
- Hoe het vaststellen door de examencommissie werkt

Op de productpagina van elk exameninstrument vindt u daarom een **uitgebreide FAQ** met antwoorden op de meest gestelde vragen.

Afnamevorm van het examen

Exalo Media ontwikkelt exameninstrumenten met een afnamevorm die past bij de aard van het werkproces of het keuzedeel. Afhankelijk van het examen kan dit bijvoorbeeld bestaan uit een praktijkopdracht, een beroepsproduct, een gesprek, een observatie in de praktijk of een combinatie van deze onderdelen. In het servicedocument staat beschreven **welke afnamevorm voor dit exameninstrument is uitgewerkt** en hoe de beoordeling plaatsvindt.

Wij realiseren ons dat opleidingen hun onderwijs en examinering soms anders hebben ingericht. Het kan daarom voorkomen dat de standaard afnamevorm van een exameninstrument niet volledig aansluit bij de manier waarop een opleiding het onderwijs heeft georganiseerd.

In dat geval kan in overleg worden gekeken naar **alternatieve afnamevormen of aanpassingen aan het exameninstrument**. Denk bijvoorbeeld aan een andere combinatie van examenonderdelen of een aangepaste manier van beoordelen. Dergelijke aanpassingen worden altijd afgestemd met de opleiding en moeten plaatsvinden **voordat het exameninstrument ter vaststelling wordt aangeboden aan de examencommissie**.

Afhankelijk van de aard en omvang van de aanpassing kunnen hiervoor **ontwikkel- of aanpassingskosten** in rekening worden gebracht. Heeft uw opleiding specifieke wensen rondom de afnamevorm van het examen? Neem dan gerust contact met ons op om de mogelijkheden te bespreken.

Vaststelling van het exameninstrument

Exameninstrumenten van Exalo worden aangeboden voor gebruik via een **Route 2 vaststellingsprocedure**. Dit betekent dat het exameninstrument wordt vastgesteld door de **examencommissie van de onderwijsinstelling** die het examen gebruikt.

Wij adviseren daarom om vóór aanschaf of inzet **af te stemmen met de eigen examencommissie** of deze werkwijze aansluit bij het beleid van de instelling. Het servicedocument en de bijbehorende toetsmatrijs zijn opgesteld om examencommissies te ondersteunen bij deze beoordeling.

Vragen of aanvullende informatie

Heeft uw opleiding of examencommissie aanvullende vragen over het exameninstrument, de documentatie of de inzet in de praktijk? Neem dan gerust contact met ons op. Wij denken graag mee:

→ <https://exalo.nl>

→ info@exalo.nl